

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی، مریرایچون  
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آیلانی  
(۱۳۰) غروشدرد

نسخه سی ۵ غروش،  
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه  
اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

اسلکه موافق آثار مع المنونیه  
قبول اولنور، درج ایدله یین  
بازیلر اعاده اولونماز

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

محمد عاکف

اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

# کتابخانه

۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامیه در  
صاحب و مدیر مسئول

اخطارات

ادرس تبدیلنده آیریجه بش  
غروش کوندربلیدر

مکتوببارک امضاری واضح  
واوقوناقلی اولسی و آبونه صره  
نومروستی محتوی بولنسی  
لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک  
آدرس لری ناک فرانسه زجه ده یازلسی  
رجا اولنور

پاره کوندردلیکی زمان نهیه دائر  
اولدینی واضحاً بیلدیرلسی  
رجا اولنور

واختیار لرندن حاصل اوله رق حد ذاتنده دینک تراحت و علویت اساسیه سینه تأثیر ایدمک مایهتده دکلدن .

یازمقدمه اولدینمیز ایشو فصلده سرد اولوندینی کی دینک مخصوصاتندن اولوق اوزره تلقی ایدیلن بعض حاللره قارشى هر نه درلو اولور ایسه اولسون توجیه قلمه جق اعتراضات، دینک محاسن اصلیه سینه قابل تعلق اولیوب ناسی حقه دعوت و ارشاد ایدمک بر حال و موقعده بولنان ، یاخود حفظ دین و احکامنه رعایتله معروف کیمسه لره محمول اولوق و بوندن تولد ایدن محاذیر و مفساد اونلرک کردن مسئولیتلرینه رجوع ایتمک لازم کلیر . انجق فردی و اجتماعی اوله رق دینه حقیقه خدمت ایدمکله جککیرک حقیقی هدایت یولندن آیرلماق لری و دیننده بعض فرقه لره حدوثیه انواع اختراع و اختلاف باش کوسترمه دن اول سنت سنیه رسول ایله اصحاب و تابعین کرانمک ، ائمه و علمای صالحه نیک التزام ایتدک لری پاک مسلكه متابعت ایدلدیکی حالده بدعت کنناهلری قالداری، دینک قوه مدنییه سی تمامیه یرینه کلیر ، اوندن اعمی قالاتر نظر نده حکمت کرانهاسی برقات دها تعالی و تبارز ایلر .. عقل ایله دین آره سنده منطقی محاکمه و مبارزه ده بولنق یوزندن وقوعه کلن سوء تفهوماتدن متولد اوله رق (عقل ایله دین آره سنده شووجه لره یاییلان مقابله ، احکام دینیه ده عقل صحیحی اهل ایله ترویجیدن و دینک اساسی محض تسلیمیدن عبارتدر) دینلرک قولنه تمایلدر ، بو ایسه انسانک احکام و معارفدن کنديسنه ابداع اولنش اولان شیلری آکلامق خصوصنده نور بصیرتک انفاذینی تأمین ایدن یوللردن قطع مناسبات ایدلسی دیمکدر ... دیه بره تراض اولنه بیلیر . بوکا قارشى جواب اوله رق دیرزکه : حال اکر بو مرکزده اولسه یدی یعنی سرد ایتدیکمز تقریرات ادعا ایلدیکمز معنای مستلزم اولسه یدی دین کنديسیله طریق حقه اهتدا اولتور بر دلیل هدایت اولمازدی .

بوقاریده ایضاح ایدیلن افکار ایسه عقل ، قدرتک حجت بالغه سی اولقله برابر بر مرشد الهی اولمق سزین یالکیز او واسطه ایله امتلرک مقصود اولان سعادت و وصولرینی تأمین کافل اوله ماز . نته کیم ؟ حیوان بتون کوردیکی شیلری یالکیز کوزک رؤیت حاسه سیله اکلامقدمه مستقل اوله میوب مسموعاتى ادراک صورتیه ده معلومات تامه حاصل ایتسی ایچون سمع حاسه سینه احتیاج مطلق واردر .

مثلا : دین سعادت و سائلندن عقله طاری اولان شبه لره کشفه مخصوص بر حاسه تامه اولدینی کی عقل ده سلامت موهوبه سیله اعمال اولدینی حالده او حاسه یی جزم و تیقن ایچون بر حجت کافله ایدوکی بدیهیدر .

بو نقطه نظر دن دینی عقیده و عمللرک حدود و ایجاباتی کشف و اذعان خصوصنده عقلک حق فصل انکار اولنه بیلیر ؟

عقلی ، قبل الهیدن اتیان اولنش اولان دینک حکمت و معرفته واصل اولوق ایچون ادله باهره سنی تفکر و تدقیق ایله وجدانه اطمینان قطعی و یردیکی رد اولنه میه جق بر حقیقتدر . بنساء علیه بر پیغمبرک

من عند الله کوندرلش اولدینغی براهین حقیقه استناداً تصدیق ایتدکدن صکره اونک تأسیس و انبا ایتش اولدینی شیلرکده کافه سنی تصدیق ایتلک عقله مودوع بر فریضه در . اکر وجوه و آیات دینیه دن بعضیلرینک فهمنه وصول و حقیقته نفوذ خصوصنده استطاعت کوریه من ایسه ایکی نقیضی جمع ایتمک و آن واحده موضوع واحد اوزره ایکی ضدی برلشدیرمک یعنی قالمق و اوطور مق فاعلرینی بر آنده یایمق درجه سینه مؤدی اولان محالات قیلندن ایدوکی قبول و حکم ایتمکده بروجه معقول تصور اولنه ماز . زیرا عقللاً محال و قانون فطرته مغایر شیلری اتیاندن عالم نبوات ، مزهدر . شاید دینده وارد اولان احکامدن بر شینک ظاهری موجب ابهام کوریلیرسه اونک ظاهری مقصود اولمادینغی اعتقاد ایتمک عقله واجب اولور ، وافی لسان شریعتدن کلن احکام و آیاتک بقیه سندن استرشاد ایله حل و تفسیر ایتمک طریقتک اختیاری لازم کلیر .. حضرت قرآن ده موجود اولان آیات متشابهاتده بو اصوله توسل اولنه بیلور ، اللهک علمنه تفویض کیفیت اولتور .

فرقه ناجیه یه منسوب اسلافدن بر قسمی آیات متشابهاته شرعک مساعد اولدینی مرتبه ده معنا و یره رک استخراج احکام ایتدیلر ، بر قسمی ده اونلرک حقیقی معنالرینی علم الهییه تفویض ایتدیلر .

مترجمی : حسین مظهر شیخ محمد عبده

## مکتبلر ده دین تدریساتی

### معلمه یاکیزه فاضل افندییه

افندم ؟

« دینی درس لر » ک انتشاری مناسبتیه سا ۱۸ ایلول سنه ۱۳۳۵ تاریخلی و ۴۴۱ نومرولی سبیل الرشاده کی مقاله دیندارانه لریته - طشرده بولوندینم جهته - پک کچ مطلع اولدم . حقمده کوستریلن توجیه قارشى تشکر لر ایدم .

صوک زمانلرده بعض عوامل خارجییه و بالخاصه جاهل و قانتابان رهبرلرک ارشادی (!) یوزندن کنجکلده حصوله کلن تدنی اخلاقیی پک ائی اکلامش وعینی زمانده بونک قابل تداوی بر مرض روحی اولدینغی و تداوییه زردن باشلامق لازمکلدیکی ده پک واقفانه بر صورتده کورمشسکیز . بومسئله ده کی نفوذ نظریکیز جذا شایان تقدیردر . اوت ، چوچق لره افکار و وجدانی اوزرینه - طاله محیطندن صکره - اک قوتلی اجرای تأثیر ایدن مکتبدر . بونک ایچون ده سزک کی دوشونور ، خسته لنی بوتون عربانلنی ایله کورور معلمه و معلملرک وجودی لازمدر . ابتدائی ، سلطانی ، دارالمعلمین و دارالمعلماتلرده خسته لنی کشف ایتش و تداویسنه حصر وجود ایله مش معلم و معلملر بولوندینی تقدیرده مرض روحی دیمک اولان دینسزلکک اوکته کچمک پک قولای اوله جفته امینم . بناء علیه صمیمی دوشونجه لریکیزه انضمام

ایدن سبی دیندارانه کزک پک فائده لی نمره لر ویرم جگنی بو باده کی تجربه لریه استناداً قطعی بر لسان ایله سویله به بیلیم .

سزکله برابر بنده اعتراف ایدیورم که : علوم دینه خواجه سنک و طیفه سی جوق مقدس ویک مشکل در . چونکه کنجلیکک افکار و اخلاقده حصوله کلن بحرانی ازاله ایدرک اساسات دینه و اخلاقیه یی قلبلریته یرلشدیره جک اولان اونلردر . آرتق بونک نه قدر مقدس ، نه درجه مشکل اولدینی وارسته ایضاحدر .

شوراسی ده اعترافه مجبورم که : علوم دینه معلمی بو وظیفه یی باشاره بیلیمک ایچون لازمکن شرائطی نه قدر جامع اولورسه اولسون تمامی موفقیات ایچون محیطندن یاردم کورمسی ده شرط اعظم در . علوم دینه معلمنک تلقیناتی دیگر معلملر طرفندن فعلا ویا - هیچ اولمازسه - قولا تأیید ایدیلر و بالعکس اونکله تضاد تشکیل ایدم جک حرکاتده بولنولورسه اوزمان دین معلمنک وظیفه سی دها زیاده مشکلشمش ، موفقیتده آزالش دیمکدر . چونکه اوزمان طلبه آرمسند « علوم دینه معلمی وظیفه بو بولده تلقیناتده بولنور . » فکر سقیمی ده اورتیه جیقمق احتمالی پک کوتلی در . بناء علیه تربیه دینه نک اساسلی بر صورتده لزومنه قائل بولنان معارفیلر ایچون هر حالده بو نقطه یی نظر دقته المق الزمدر .

اگر دینک حقیقته ، تربیه دینه نک لزوم حقیقیسنه - رسمی دکل - جداً قائل بولنور ایسه ک هم علوم دینه تدریساتی اصلاح ایتک ، هم ده تدریساتک جدیدتی اخلاص ایدم جک ، قیمتی دوشوره جک افعال و حرکاتدن کندیمری جکک لازمدر . باشقه تورلو حرکت ، منتج موفقیت اولماز . طلبه ، هر کون محیطنک ، کندیسنی اداره ایدنلرک دینه قارش قارشی فعلا کوستردکاری حرکات لایبالیانه شاهد اولدجه قلبنده کی بحرانی ازاله ایتک نه قدر مشکل در ؟! بوکا برده معلمنک احوال زمانه عدم وقوفی ، مصالحی تقدیر ایدمه سی ویا ایدم جک بر اقتدارده اولماسی انضمام ایدنجه آرتق طلبه ده حاصل اوله جق بحران فکری و اخلاقی نک درجه سی دوشونکیز !

خلاصه : محترم بر دو قنورک [۱] پله حقلی ویک واقفانه اوله رق سویله دیکی کبی ، کنجلیکده حصوله کلن بحران فکری و اخلاقی نک ، کنجلیکک دینه قارش قارشی آلمش اولدینی لایبالیانه وضعیتک سبی ایکی در : بریسی ، ایش باشه کلنلرک دین حقنده لاقید اولملری . ایکنجیسی ده تدریسات دینه ایله مشغول اولان ذواتک هر زمان و مکانه کوره دیکشمه سی قطعاً لازم اولان طریق تدریسک یالکز برشکلنده اصرار ایتملری ، دها دوشوروسی مسالک ارشاده واقف اولاملری در [۲] . دوشوروسی سویله مک لازمکیرسه ، معارفیلرک حسن نیتندن ده انسان او قدر امین اولامایور . چونکه سوزلرینی فعللری هر وقت

[۱] میلاسی دو قنور اسماعیل حق پک .

[۲] مسالک ارشادک ، طریق تدریسک زمان و زمینه کوره دیکشه جکی ادع الی سبیل ربک ... آیت کریمه سی بزه پک واضح اوله رق اکلاتیور .

تکذیب ایدوب طور یور . بو آدملر ، لوازم مدیتندن اولدیفنه قانع بولونقلری بر طاقم شیرلی طلبه یه تلقین ایدر ایکن کندیملری ده فعلاً نمونه امثال اولمایه چالیشقلری حالده ، بشریت ایچون یمک ، ایچمک قدر لازم اولدیفنی هر وقت سویلیوب دورقلری دینده فعلاً نمونه امثال اوله میورلر . نمونه امثال اولمق سویله دوشورون ، فعللری قوللرینی تکذیب ایدیور . حال بوکه یوقاریده ده اشارت ایتدیکم وجهله الک اوافق شیربیله طلبه نک کوزندن قاجاز . اونک روحی اوزرنده پک مدهش تأثیرلر براقه بیلیر .

ایشته بوتون بونلری تأثیرسز براقه رق بوکی حالاته رغما طلبه ده کوتلی بر ایمان حاصل ایدم جک اولان یالکز معلمدر . آرتق دوشونکیز ، معلم نه درجه بر اقتداره صاحب اولمی . معلم بالخاصه دینک غوامضنه واقف اولورسه دین خصوصنده کی شبه و تردیدلرک اوکنی دها قولای آلابیلیر . چونکه بونلرک پک چوقلری اساسات دینه نک بیانمه مسندن ویا خود یا کلش بلله نمسندن نشئت ایتمکده در .

صوک زمانلرده کنجلیکک افکار و اخلاقده حصوله کلن تبدلک عوامل اساسیه مسندن بری ده بو مقصده خادم اولانلرک نشریات مفسد تکارانه لریته رغما ، حقایق دینه یی هر کسک اکلایه بیله جکی بر طرزده زمان و محیطک ایجاباتنه کوره تشریح و ایضاح ایدن کتابلرک لسانلرده موجود اولماسی در . دقت ایدیلرسه مشروطیتدن بری کنجلرده دین حسی کوشه ته جک ، اونلری دیندن نفرت ایتدیره جک نه قدر ملوث اثرلر انتشار ایتدی . بو خصوص ایچون آزمی چالیشیلدی ! فقط بوکا مقابیل - فرید بکک دینی فلسفی مصاحبه لری مستثنا اولمق شرطیه - کنجلره دینی سودیره جک ، دین حقنده کی یا کلش تلقیلری ازاله ایدم جک قاج دانه اثر انتشار ایتدی ؟ هیچ دکلی ؟ . معارف نظارتک شمیدی به قدر نه سلطانیلرده ، نه ده دارالمعلمین و دارالمعلماتده دین تدریساتنه مخصوص بر کتاب وجوده کتیره مه مش اولمی نه قدر شایان تأسف در ؟ . دیمک که بومسئله لایق اولدینی اهمیت نسبتنده نظر دقته آلمایور .

فکر عاجزانه مه کوره کوچوکلره علوم دینه تدریسنده تعقیب ایدیله جک اک مهم اصول ، مباحثی اغلاق ایتیه رک الیسیط بر طرزده اکلاقی ، بونکله برابر اخلاق و اجتماعی فائده لرینی ده ممکن اولدینی قدر اکلایه جقلری بر لسان ایله ایضاح ایتک ، بعض مثاللر ایله ده تنویر مقصده چالیشمقدر .

ایشته اقدم ، یوقاریدن بری ایضاح ایتیه چالیشدیغ اسباب و شرائطک تحقیق کنجلیکده کی بحران فکری و اخلاقی یی ازاله ایدرک بزه منات دینه و اخلاقیه مالک بر نسل یتشدیره جکنه پک زیاده امید وارم . بونک بر آن اول تحقیق ایتسی ایچون چالیشمقدر ، بالخاصه معلملره دوشون بروضیفه مقدسه در . هر حالده کنجلرده کوشه مه یه یوزطوتان ایمان و اعتقادی تقویه ایدرک اونلری نامشاهی بر استقباله دوشور و سوق

ایده جک اولان آنجق معلملردر . بو امر معظمی باشاره بيلمک ایچون لازمکن اوصاف و شرائطی جامع اولق نقطه سندن برنجیلکی ذات مالیلری احراز ایدورسکیز ، که ارککلریمزده بیله خسته لنی بو درجه کشف ایدم بیله ن هنوز یوق دینه جک قدر آز ایکن قادینلریمز ایچنده سزک کی معلملرک وجودی جداً شایان شکران در .

آقسه کیل

امیر محمد

مضامین :

## برآزده حقیقته طوغری

عنه انلیغک مدار افتخاری اولان کنجلیمزمده کوشه ن دینی روابطک تقویه و تحکیمی ایچون مکاتبده قراشه الوریلشلی کتب دینه نك عدم موجودی بو کون جداً حیاتی بر مسئله شکلی آلدی . بوکا بناء هر طرفدن کوسترلین شوق و آرزو اوزرینه تحریرینه تشبث اولنان کتب معتبره نك پیدری انتشاری هر طرفه نظر نمونیتله قارشولمقله برابر بو باده بین الاسلام جاری اولان اعتقادات مختلفه نك بو وسیله ایله توحیدی چارهنه توسل و هر درلو روایاتک منشأ و مأخذلری بحق تدقیق و تأمل ایدیلرک اولاد وطنک تنورینه ، آثارک الک آچیق عبارتله تحریرینه اهمیت و یرمک و بو وسیله ایله عوامک استفاده سی تأمین اولونمق صورتیه حقیقته بیوک خدمت ایدلک لازمه دندر صانیرم !.

اسلامده دین بر ، روایات مختلفدر . بونک الک بارز دلیلی علمای کرام افندیلریمزله مشایخ عظام حضرتانک دین اسلامی تعریف و توصیفلری آرسنده کی فرق عظیمدر .

ایشته بومابیت و اختلاف افکار دولایسیله درکه میدان جمع دیمک اولان جوامع و تکایای شریفه نك جهت مربوطیتلری ، اصول اداره لری بشقه بشقه اللره تدویر اولمقله ، بوایکیلکدن یکدیگره قارشو طبیعتیه حقیر بر بیکانه لک و حرمتسزک طوغقمقله در . نفسنده اجازت و خلافت کی ایکی اوصاف ممیزه یی جمع ایتک شرقه مظهر اولان ذوات نادره مستثنا طوتیلور ایسه اتنای مواظده تکایا و زوایا اهلنی بلالزوم طعن ایدلرک عددی اهمیتله مشهود اولدینی کی مشایخ عظام حضرتانک دنی علمای کرامک خلقه تدریس و طرز تفسیرلرندن یک بیکانه قالدقلری مع الاسف مرئی اولمقله در . ایشته الک نازک واک مهم اولان نقاط آنه نك جمع و تلفیق اولدینی کون قون و طبایع ایچنده حقیقه الحقایق شبه سز بتون ایجه لکیله تظاهر و تجلی ایدم جکدر .

برکره کتب شرعیه یی اله آله لم . ایفاسنه مجبور اولدیمز کافه فرائض و واجبات دینه نك اعتقاد و ایفاسنده مطلق اولان ایجه لک و حقیقته قارشو یک مغلق عبارتله تصادف ایدم رز . صبیانک محبت دینه و قلبیه سنی تزئید و تحکیم ایدم جک بر چوق حقیقتارک سکوت ایله

کجشدیرلمسی صاف قلبلرک اسلامیت نامنه فتح و تسخیرنده عدم موفقیت انتاج ایتزمی ؟

صبیانک کنج یاشنده ضعیف و تجربه سز عقلیه حقیقی هضم و اقتحام ایدمیه جکی ادعای ایسه ، دینسزلکی قبول و ترویجده کوستردیکی فرط ذکاسنه قارشو ، باطلدر .

دین اسلام بر دین اقرار و بر دین همومیدر . ادیان سائره عقاید اسلامدن قسم کلیسی انکار ایتدیکی حلاله دین اسلام ، دین عیسویت و موسویتک ، خرافاتدن تجرد ایدلش کافه اقوال و افعالی مع زیاده قبول ایدن بر دین واجب الامتالدر .

بوکون دین عیسویت ذات حق ، حضرت مسیحه عضو استناء ایتک کی بر خصوصیت کوستردیکی حلاله دین اسلام ، هر اشیا و مشهودده حقیقت الهیه یی موجود بیلیر . آتش پرست و بت پرستارک اقوال و افعالی ده هب بو قیلدندر . ایشته بو ملاحظیه بناء دین موسویت بر دین افعال ، دین عیسویت بر دین صفات ، دین جلیل احمدی ایسه هر ایکسی جامع و داعی بر دین ذاتدر . اسلامک معنای حقیقی ایسه هر موجودی حقه تسلیمیت دیمک اولدیفندن اسلامیت اهلنه انانیتدن تجرد امر ایدر . بونده موجود اولان ایجه لک نظر انصاف و تأمله آلتیرسه حقیقت یک نظرده تجلی ایدر .

ایشته بو اعتقادی طولایسیله کندیسنه (مؤمن) ، و هر موجودک ذاتی صفاتندن ، صفاتی افعالندن ، افعالی آثارندن مشهود و مرئی اولدیفندن هر موجودی بر وجود ییلمسی و کورمسی حسیله (موحد) دینلمشدر .

ذاته صفات بر پرده ، صفاته افعال غلاف اولمشدر . ذهنلری غلافک زینت ظاهریه طولدیرلش کنجلره افعالندن دم اورمق صورتیه پرده آرقه سندن ارئه اوله جق حقیقت ذهیه هیچ بر وقت تسلیم ایتدیریله من .

اهل فن و طبیعتک همومیتله تصدیق ایتدکلری عناصرک حقیقته دین ایله ، کتاب ایله نفوذ نظر ایدیلرک حقیقت اولنره او صورتله تعلیم ایدیللی که مشر اوله بیلسون . او نایه یا دین معارضلرینک حقیقی تسلیم ایله بویی بو کولور ، یا خود پیوده عناد و مکابره لری بتون مر یا تلغیه ظهوره کلور . سورة نون ( ۵۲ ) یوم یکشف .. الی آخره ( ۴۳ خاشعة البصار هم ... )

\* \*

ایشته سز مکاتبده تدریسلرینه موفق اولدیفکیز و یا موفق اولمقله بولدیفکیز چوققلرکیزک تربیه دینه لرینک نقصانندن شو صورتله مشککی اولدیفکیز حلاله بزهیچ او قوداماق ته لکسی ایچنده بولنیوروز . بو صورتله حال و استقبالده هر درلو جنایتلری امور عادیه درجه شنده بر اهمیتسزلکه احضاره مساعد اوضاع و اطوارده ، حقوقدن بیکانه و محروم حیا آدملر یتشدیرمکه مشغولز .

بش حرب سنه لرنده معلملرک ، معشرلکه استفاده لری کی